

2002 Yılı Bilim Hizmet ve Teşvik Ödülleri Açıklandı

TÜBİTAK 2002 yılı Bilim Ödülleri, temel bilimlerde Ege Üniversitesi Fen Fakültesi, Kimya Bölümü'nden Prof. Dr. Bekir Çetinkaya ve İstanbul Teknik Üniversitesi, Maden Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü'nden Prof. Dr. Aral Okay'a; mühendislik bilimlerinde, İstanbul Teknik Üniversitesi, Kimya-Metalurji Fakültesi, Kimya Mühendisliği Bölümü'nden

Prof. Dr. Ayşe Erdem Şenatarlar'a; sağlık bilimlerinde, Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Nöroloji Anabilim Dalı'ndan Prof. Dr. Turgay Dalkara ve Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İbn-i Sina Hastanesi, Hematoloji Anabilim Dalı'ndan Prof. Dr. Taner Demirel'e; TÜBİTAK-TWAS Bilim Ödülü'ne, Koç Üniversitesi'nden, Prof. Dr. Halil Mete Soner'e verildi. Prof. Dr. Ali Rıza Berkem, Prof. Dr. Aykut Erbenli, Prof. Dr. Ekrem Kün ise Hizmet Ödülü'ne değer bulunan bilimadamlarımız.

Temel bilimlerde, Doç. Dr. Cengiz Beşikçi, Doç. Dr. Arif Demir, Yrd. Doç. Dr. Ahmet Oral; mühendislik bilimlerinde, Doç. Dr. Ethem Alpaydın, Doç. Dr. Orhan Arıkan, Doç. Dr. Meral Azizoglu, Doç. Dr. Canan Baysal, Doç. Dr. Özgür Ulusoy; sağlık bilimlerinde, Doç. Dr. Ediz Demirpençe, Doç. Dr. İbrahim C. Haznedaroğlu, Doç. Dr. Ömer Uğur, Doç. Dr. Hulusi B. Zeyneloğlu da 2002 yılı Teşvik Ödülleri almaya değer görüldü.

Ödüllü kazananları, 24 Temmuz günü bir basın toplantısıyla açıklayan TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Namık Kemal Pak, ülkemizi çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkaracak kişilerin, bilimi tek yol gös-

terici olarak benimsemiş ve bilime evrensel düzeyde katkı yapmış bilim insanlarımız olduğunu söyledi. TÜBİTAK Bilim Hizmet ve Teşvik Ödülü alan bilimadamlarımızı da, ülkemizi bu hedefe taşıma uğraşındaki misyonerlerin temsilcileri olarak değerlendirmek gerektiğini vurgulayan Pak, uygarlık düzeyine ulaşmada katılmamız gereken daha çok yol olduğunu, ulus olarak bir irade ya da bir yetenek ve özgüven eksikliğimizin olmadığını; ancak, gelişmiş ülkelerin ekonomi ve gönenc düzeyine bizlerin de sahip olmamız gerektiğini söyledi. Bu sahipliği, olağanüstü çaba gerektiren topyekün bir dönüşüm olarak tanımladı. TÜBİTAK Başkanı, 15 Haziran 2001 Göteborg Zirvesi'nde Türkiye'nin Avrupa+ girişimine katılmasını, 24 Aralık 2001'de ülkemizi çağdaş uygarlık düzeyine taşıyacak stratejik yol haritası çalışmasının başlamasını, hedeflerimize ulaştıracak bir araç olarak bilim ve teknolojiye nasıl yararlanacağımızı ortaya koyacak bir teknoloji öngörü projesi olan Vizyon 2023'ü ve 15 Nisan 2002'de Türkiye'nin Avrupa

Birliği 6. Bilim ve Teknoloji Çerçeve Programına katılım kararını da gelişmelerin örnekleri olarak verdi.

Pak, Prof. Dr. Bekir Çetinkaya'nın, "Amino-karbon komplekslerinin sentezi ve bu komplekslerin katalitik özelliklerini saptanması"; Prof. Dr. Aral Okay'ın, "Metamorfik petroloji ile Çin ve Doğu Akdeniz bölgelerinin tektoniği"; Prof. Dr. Ayşe Erdem Şenatarlar'ın "Zeolitlerin sentezi, zeolit ince film ve kaplamalarının hazırlanması ve uygulama alanlarının geliştirilmesi"; Prof. Dr. Turgay Dalkara'nın, "Nörobilimler alanında, özellikle beyin bölgesel kansız kalısında meydana gelen hücre düzeyindeki mekanizmaları"; Prof. Dr. Taner Demirel'in, "Kemik iliği transplantasyonu alanında allojeneik ve otolog kök hücre mobilizasyonu ve graf-tın tutmasına etki eden başlıca faktörler" konularındaki uluslararası düzeyde üstün nitelikli çalışmaları nedeniyle TÜBİTAK Bilim Ödülü'nü aldıklarını söyledi.

Gülgün Akbaba

6. Çerçeve Programı

Avrupa bilim çevreleri bugünlerde çok hareketli; birçok yeni proje önerisi tasarlanıyor, yeni ortaklıklar kuruluyor, halihazırdaki projeler geliştiriliyor. Bunun nedeni, Avrupa Komisyonunca Kasım ayında yürürlüğe sokulacak olan Avrupa Birliği Araştırma ve Teknoloji Geliştirme 6. Çerçeve Programı.

20-21 Haziran'da Brüksel'de gerçekleştirilen ve Avrupa Birliği'ne aday ülkelerinden gelen bilim yazarlarını, bu Program konusunda bilgilendirmeyi amaçlayan toplantıya, Bilim ve Teknik de katıldı.

6. Çerçeve Programı, tüm Avrupa'da, Avrupa Birliği'nin 10 yıllık AR-GE felsefesini tanımlayan Avrupa Araştırma Alanı'nın (ERA) oluşturulabilmesi için tasarlanan bir uygulama aracı. Bu programla, yeniliğin, rekabetçiliğin, sürdürülebilir ekonomik büyümenin, toplumsal uyumun ve istihdamın geliştirilmesi için "Bilgiye Dayalı Ekonomi ve Toplum" yaratılması amaçlanıyor.

6. Çerçeve Programı temel olarak, Avrupa Birliği'ne üye ve aday ülkelerde, yukarıdaki amaçlara uygun olarak hazırlanan bilimsel proje ve çalışmaların, hem parasal, hem de teknik olarak destek-

lenmesi ilkesine dayanıyor. Beş yıl sürecek olan Program için ayrılan bütçe 17,5 milyar Euro. Bu paranın kullanımı, üye ya da aday ülke konumu gözetilmeden projelerin, programın kriterlerine uygunluğu dikkate alınarak gerçekleştirilecek. Bu nedenle, Programın kimi tematik öncelikleri var:

Genbilim ve sağlık biyoteknolojisi, bilgi toplumu teknolojileri, nanoteknolojiler ve nanobilim, bilgi tabanlı çok, işlevli malzemeler, yeni üretim süreçleri ve araçları, havacılık ve uzay, gıda kalitesi ve güvenliği, sürdürülebilir kalkınma, global değişim ve ekosistem, bilgi toplumunda yurttaşlık ve yönetişim, konularından birinde sunulan projeler, öncelikli olarak destek görebilecek. Bunların dışında, KOBİ'lere yönelik programlar, inovasyon yeteneklerini geliştirmek ve yaygınlaştırmak üzere işbirliği ağları (IRC, BRC vb.), araştırmacı değişimi, eğitimi, beyin göçünü önlemeye yönelik mekanizmalar, teşvikler, araştırma altyapılarına karşılıklı erişim, Avrupa çapında altyapı konsorsiyumları, altyapı kullanım etkinliğinin artırılmasına yönelik çalışmalar desteklenecek.

Türkiye de diğer tüm aday ülkeler gibi, bu Programa katılmaya karar verdi. 15 Nisan 2002 tarihli Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) toplantısında "Ülkemizin bilimsel araştırma ve teknoloji geliştirme yeteneğini artırma, bu yeteneği toplumsal ve ekonomik faydaya dönüştürme ve bu yolla sürdürülebilir bir rekabet gücüne sahip olma hedefleri bağlamında ertelenemez nitelikte ve uzun dönemde elde edeceğimiz kazanımlar, kısa dönemde katlanacağımız yükümlülüklerle kıyaslanamayacak ölçüde önemli görüldüğünden" 6. Çerçeve Programına katılmak üzere müzakerelere başlama kararı alındı. 20 Haziran 2002'de Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, TBMM'de onaylandı. Ancak, henüz Avrupa Birliği ile bir mutabakat zaptı imzalanmış değil.

Bu kararın zor tarafı, Programa katılacak diğer tüm ülkeler gibi, Türkiye'nin de bir katılım payı ödemesi zorunluluğu. Ülkemizin bu ekonomik kriz ortamında ödeyeceği parayı en iyi biçimde değerlendirmekse, araştırmacılarımıza, üniversitelere ve sanayicilerimize düşüyor. Programa ne kadar çok projeye katılırsak, programdan yararlanma oranımız da o denli büyük olacak. Proje önerileri için ilk çağrı, Aralık sonu-Ocak başında gerçekleştirilecek. Projelerin hazırlanması sırasında TÜBİTAK'la işbirliği sağlanabilmesi içinse, tüm üniversitelerde koordinasyon ofisleri kurulacak. Ayrıca www.tubitak.gov.tr adresinden de ayrıntılı bilgiye erişilebilir.

Elif Yılmaz